

Lausunto Ylä-Savon työllisyysalueen talous- ja toimintasuunnitelmasta 2027-2029

Kunnanhallitus 28.09.2026 § 173
311/00.04.01/2026

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja

Työllisyysalueen taloushallinto on osa lisälmen kaupungin taloutta. Sopimuksen mukaisten tehtävien taloushallinto on siten vastuukunnan vastuulla ja on osa kaupungin talous- ja toimintasuunnitelmaa. lisälmen kaupunginhallitus on asettanut kustannuskehityksraamiksi vuodelle 2027 - 0,8 % eli alenevan kehityksen. Palkankorotusten ja tasopalkkauudistuksen myötä henkilöstökulut ovat pienenisessa nousussa, joten säästöjä on löydettävä ostopalveluista ja työllisyysalueen myöntämistä tukimuodoista.

Työllisyysalue muodostaa lisälmen kaupungin talous- ja toimintasuunnitelmassa oman yksikkönsä, jonka talousarviovalmistelussa varataan jäsenkunnille tilaisuus lausunnon antamiseen. Jäsenkuntien maksuosuuden laskentapohjana käytetään toimintavuoden toteutuneita kustannuksia. Työllisyysalueen kaikki toimintakustannukset jaetaan kuntien kesken niin, että 50 % kustannuksista jaetaan työikäisen väestön määrän perusteella ja 50 % laajan työttömyyden mukaan. Työikäisen väestön määrä ja laaja työttömyys -laskutuskriteerit muodostetaan edellisen vuoden viimeisen päivän tilastojen mukaan.

Isoimmat kokonaisuudet talousarviossa ovat:

1. Henkilöstökulut 2,02 m€ + yleiskulut 0,51 m€ yht. 2,53 m€
2. Työnantajan palkkatuki 0,13 m€
3. Työllisyysalueen rekrytointituet 0,95 m€
4. Kulu- ja matkakorvaukset 0,05 m€
5. Koulutukset ja valmennukset yms. ostettavat palvelut 0,66 m€
6. Starttiraha 0,225 m€
7. Yhteistyösopimukset Kuopio 1htv + YSAO 0,5 htv 0,1 m€

Yhteensä 4,65 milj. euroa.

Päivitetyt maksuosuudet nykyisellä talousarviolla ovat seuraavat:

Kuntien maksuosuudet 2027

Kunta	Väestö	Laaja työttömyys	Maksuosuus %	Maksuosuus €
lisalmi	27,61%	30,02 %	57,63 %	2 683 252,80 €
Kiuruvesi	9,12 %	8,89 %	18,01 %	838 545,60 €
Pielavesi	4,45 %	3,72 %	8,16 %	379 929,60 €
Sonkajärvi	4,27 %	3,95 %	8,23 %	383 188,80 €
Vieremä	4,55 %	3,42 %	7,97 %	371 083,20 €

Edellä kuvattua kustannusjakomallia käytetään työllisyysalueen kustannusten jakamisessa ensimmäiset kolme vuotta. Yhteinen toimielin seuraa ja arvioi kustannusjakomallin toimivuutta uudestaan viimeistään vuoden 2027 loppuun mennessä ja tekee esityksen työllisyysalueen kunnille kustannusjakomallin kehittämiseksi vuodelle 2028. lisälmen kaupunki laskuttaa kuntien maksuosuudet kerran kuussa talousarvion mukaisesti. Mahdolliset kuntakohtaiset yli- ja alijäämät tasataan vuosittain.

Sisäiset- ja vyörytyserät sisällytetään kokonaislaskutukseen. Sisäiset- ja vyörytyserät sisältävät sopimuksen mukaisten palvelujen järjestämisestä aiheutuvien tukipalveluiden kustannukset (ICT-palvelut, talous- ja henkilöstöhallinto sekä hallinnon tukipalvelut). Jäsenkunnilla on oikeus

tutustua lisälmen kaupungin kirjanpitoon em. palveluiden osalta ja saada tarpeelliset selvitykset laskutusperiaatteista.

Vastuukunta raportoi jäsenkunnille työllisyysalueen toiminta- ja taloussuunnitelmien toteutumisesta vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Talouden toteumatilanne raportoidaan jäsenkunnille neljännesvuosittain lisälmen kaupungin sekä kuntatietoraportoinnin aikataulujen mukaisesti.

Ylä-Savon työllisyys- ja yrityspalvelulautakunta pyytää kunnilta lausunnot oheismateriaalina olevasta Ylä-Savon työllisyysalueen vuoden 2027 talousarviosta 28.9.2026 mennessä. Talousarvio hyväksytään lopullisesti seuraavassa lautakunnan kokouksessa.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon:

Sonkajärven kunta pitää työllisyysalueen tavoitteita työllisyyden parantamiseksi, osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi sekä laadukkaiden palvelujen kehittämiseksi kannatettavina. Ylä-Savon työllisyysalueen toiminta perustuu kuntien yhteistyöhön, jonka tavoitteena on tarjota vaikuttavia ja asiakaslähtöisiä työllisyyspalveluja koko alueella.

Sonkajärven kunta pitää erityisen tärkeänä, että työllisyyspalvelut toteutetaan jatkossakin aidosti lähipalveluperiaatteella. Vaikka palveluiden järjestäminen tapahtuu yhteisellä työllisyysalueella, tulee asiakkailta olla tosiasiallinen mahdollisuus saada palveluja omassa kunnassaan. Työllisyydenhoidon onnistuminen edellyttää asiakkaiden henkilökohtaista kohtaamista, paikallisten olosuhteiden tuntemusta sekä tiivistä yhteistyötä kunnan, työnantajien, oppilaitosten ja muiden paikallisten toimijoiden välillä. Lähipalvelujen merkitys korostuu erityisesti pienemmissä kunnissa, joissa palveluiden saavutettavuus vaikuttaa olennaisesti niiden käyttöön ja vaikuttavuuteen.

Sonkajärven kunta korostaa, että työllisyysalueen kuntien toimintaympäristöt, elinkeinorakenne ja työmarkkinatilanne poikkeavat toisistaan. Tämän vuoksi työllisyyspalveluissa tulee mahdollistaa kuntakohtaiset ja paikallisiin tarpeisiin perustuvat toimintamallit. Yhteisten toimintaperiaatteiden rinnalla tulee olla riittävästi joustavuutta toteuttaa ja kehittää ratkaisuja, jotka vastaavat kunkin kunnan erityisiin tarpeisiin. Paikallisten työnantajien tarpeiden tunnistaminen, yritys yhteistyö sekä kunnan omien verkostojen hyödyntäminen ovat keskeisiä tekijöitä työllisyyden edistämisessä.

Sonkajärven kunta pitää tärkeänä, että työllisyysalueen palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta seurataan ja raportoidaan myös kuntakohtaisesti. Koko työllisyysalueen yhteiset tunnusluvut eivät yksin anna riittävää kuvaa palveluiden toteutumisesta eri kunnissa. Kuntakohtainen seuranta tukee toiminnan kehittämistä ja mahdollistaa sen arvioinnin, kuinka hyvin palvelut vastaavat paikallisiin tarpeisiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää palvelujen saavutettavuuteen, asiakasmääriin, työllistymistuloksiin sekä kuntien rahoitusosuuksien vastineeksi saataviin palveluihin ja vaikutuksiin.

Sonkajärven kunta pitää myönteisenä, että työllisyysalueen kustannustenjakomallin toimivuutta arvioidaan vuoden 2027 aikana.

Arvioinnissa tulee huomioida kuntien erilaiset toimintaympäristöt sekä palvelujen tosiasiallinen saatavuus ja vaikuttavuus eri kunnissa.

Sonkajärven kunta katsoo, että Ylä-Savon työllisyysalueen vahvuus perustuu kuntien erilaisuuden tunnistamiseen ja paikallisten tarpeiden huomioimiseen. Työllisyysalueen kehittämisessä tulee turvata aidot lähipalvelut, kunnittainen vaikuttavuuden seuranta sekä mahdollisuus toteuttaa kuntakohtaisia, paikallisiin työmarkkinoihin perustuvia työllistämisratkaisuja. Näiden tekijöiden merkitys korostuu erityisesti pienemmissä kunnissa, joissa palvelujen saavutettavuus ja paikallisten verkostojen hyödyntäminen ovat keskeisiä työllisyyden edistämisen onnistumisen edellytyksiä.

Sonkajärven kunta pitää tärkeänä, että nämä näkökulmat huomioidaan Ylä-Savon työllisyysalueen toiminnan ja palvelujen jatkokehittämisessä sekä tulevilla talous- ja toimintasuunnitelmissa.

Sonkajärven kunta hyväksyy esitetyn maksuosuuden 383 188,80 euroa (TA 2026: 393 258,41 euroa).

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
